

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (insertate) se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 18.

Celje, v soboto, dne 23. januarja 1909.

Leto I.

Za slovensko univerzo — v Pragi.

Kako bi se dalo provizorično rešiti vprašanje slovenskega vseučilišča in tako vsaj deloma, z najmanjšimi troški in kar najhitreje ugoditi kulturni zahtevi slovenskega naroda, je prinesel „Čas“ od 21. t. m. članek, ki ga podajemo slovenski javnosti in slovenskim državnim poslancem na uvaževanje. „Čas“ piše:

Vlada je podala parlamentu predlog, po katerem se ima začetkom šolskega leta 1909/10 osnovati za Italijane pravniška fakulteta — na Dunaju, menda v X. okraju. Italijani odločno zahtevajo, naj se jim ustanovi univerza v Trstu; nemanj odločno reklamirajo Slovenci Trst za sedež svojega bodočega vseučilišča. Ako se je vlada sedaj odločila ustanoviti pravniško fakulteto na Dunaju, — ko se je prejšnji poskus ustanoviti ital. fakulteto v Inomestu vsled nemške nasilnosti ponesrečil — je bila gotovo prepričana, da bi parlament odklonil predlog ustanoviti ital. fakulteto v Trstu. O tem se bodo tudi italijanski poslanci prepričali, ko bodo v zbornici nastopili za Trst.

Z nameranim osnovanjem italijanske fakultete se na novo razvija avstrijsko vseučiliško vprašanje sploh in Jugoslovani bodo ob tej priliki glasno ponavljali svoj klic po slovenski univerzi in to po vsej pravici. Njih zahteva po visoki šoli je prav tako upravičena, ko zahteva Italijanov. Ako je bila italijanska fakulteta kar nagloma izsiljena vsled krvavih spopadov med italijanskimi in nemškimi dijaki na Dunaju, treba priznati, da morajo prenašati Slovenci še hujša nasilstva. Baš te dni ni hotel rektor dunajskega vseučilišča ngoditi zastopnikom slovenskega poslušalstva, da bi bil odstranjen hujskajoči proglas „Südmarke“

* V resnici zahtevajo Slovenci, naj se jim osnuje vseučilišče v Ljubljani. (Pripom. uredništva).

in nemškega „Narodnega sveta“ štajerskega, s katerim se poziva nemške dijake, naj vstopijo v sodno službo v slovenskih deželah ter se jim obljublja Slovencem nasproti vse podpore.

Samostojne italijanske fakultete v tem času vlada v Trstu ne osnuje. Ako se ima pa pri osnovanju italijanske fakultete storiti kaj za slovensko vseučilišče, potem je pač na mestu zahteva, naj bi se češka univerza v Pragi spopolnila tako, da bo to odgovarjalo Jugoslovanom. To je bila misel dvornega svetnika Golla, kateri je v svojem govoru, ko je kot rektorlansko leto odstopil, postavil češkemu vseučilišču za cilj, da postane slovanska univerza, na kateri bi se čitalo v vseh slovanskih jezikih. Ta misel je našla odziv v slovenskem taboru; kakor poroča „Den“, se je posvetoval dne 11. t. m. posl. Hribar z rektorjem univerze prof. Heyrovským o tem, kako bi bilo mogoče ustanoviti v Pragi slovenske docenture. Naši javnosti je znano, da število slovenskih slušateljev na češkem vseučilišču od letá do leta raste. Ni pa znano, da slovenski profesorski kandidati v Pragi ne morejo pravno močno polagati skušenj; ako se tudi podvržejo skušnjam v Pragi, je morajo na Dunaju pred izpraševalno komisijo ponavljati, da bi s tem dokazali, da ovladajo v zadostni meri nemški jezik, ker v tem slučaju nima veljave na češki univerzi položen izpit iz nemščine in ker čisto slovenskih srednjih šol sploh ni. Nadalje nima češko vseučilišče vključ dolgoletnemu stalnemu naraščanju jugoslovanskih slušateljev še samostojne stolice za jugoslovanske jezike in literature. In končno se ni še dosedaj noben Slovenec, kar jih je absolviralo praško vseučilišče, habilitiral, čeprav bi, kar se filozofske fakultete tiče, dobil slovenski docent za čas svoje docenture gotovo učiteljsko mesto na kaki srednji šoli v Pragi. —

V tej smeri leži začetek akcije. Treba bi bilo izposlovati od naučnega ministerstva odobrenje slovenskih docentur in pozneje dotičnih učiteljskih

stolic, kar bi bila naloga poslancev in seveda, stvar inicijative vseučilišča samega ter slovenskih kandidatov, sposobnih za habilitacijo, ter je izključeno, da bi vlada poskušala akcijo v tej smeri onemogočiti.

Kranjski deželni zbor, v katerem imajo Slovenci večino, je storil 9. jan. znamenit čin za češko stvar. Ko je prišla vest, da je nižjeavstrijski deželni zbor ne 8. jan. odobril Axmannov predlog, so Slovenci takoj stavili nujni predlog, naj bi bila na Kranjskem po zakonu določena slovenščina kot edini učni jezik. Nemcev na Nižje Avstrijskem je 95%, Slovencev na Kranjskem pa 94,24%. Pravica do sankcije je torej ista.

Slovenci so majhen narod (1¼ mil.) toda njih lega od Južnega Štajerskega čez Kranjsko, Koroško do Adrije je politično in gospodarsko neizmerno važna. Zbližati razumništvo tega pridnega naroda kar najtesneje s češkim življenjem s pomočjo naših visokih in strokovnih šol, bi prineslo ne samo Slovincem, ampak tudi nam dalekosežne kulturne, gospodarske in politične koristi.

„Veleizdaja“ na Hrvatskem.

Naposled se je oddahnilo vseh 53 že toliko mesecev v preiskovalnem zaporu v Zagrebu sedečih in zločina „veleizdaje“ obdolženih Srbov. Obtožnica je bila dne 16. t. m. vsem obtoženim prečitana ter je napravila na nje v celoti dober utis. Ta spis ni prinesel prav nič novega, kar bi ne bilo že prej pretresano v vseh hrvatskih in srbskih dnevnikih, v saboru v Zagrebu ali v parlamentu v Budimpešti. Drž. pravdnik je do sitega izkoristil in na široko razvil vsa že zdavnaj ovržena in nesmiselna Nastičeva „dejstva“ iz njegove brošure ter je podprl z dokazi, katere je že leta in leta objavljala Frankova „čista stranka prava“ v svojih glasilih, interpelacijah, govorih in v svojih že običajnih napadih

na Srbe na Hrvatskem, na srbsko m. sljenje in čuvstvovanje, na srbske ustanove in vidne znake srbske narodnosti. V celi obtožnici, obsegajoči 107 strani velike oblike ni nitj jednega direktnega dokaza, da je v resnici obstala kak. državni celoti nevarna revolucionarna organizacija, ki bi imela namen delovati z dinamitom in bombami ter bi bila nameravala zanetiti punt in upor v deželi. Cela obtožba se naslanja samo na sumnjo, da je taka organizacija morda vendar le obstala ter da so obtoženci bili morda nje člani. K obtožbi je pripomogel hrvatskim sodiščem isti Nastić, kateri se je bil v take in podobne službe že nekolikokrat prodal in kate-rega se bode bar. Rauch pri razsodbi z jednako velikodušnostjo in plemenitostjo poslužil, kakor se ga je bil poslužil lansko leto knez Nikola na Cetinju.

V smislu kazenskega zakona § 59 b) je določena kazen smrti za snovatelje, tvoritelje in podpihovalce in take osebe, ki so pri veleizdajskih početjih označenih pod § 58 b) in c) neposredno udeleženi. Obtožnica imenuje 15 obtoženih Srbov, za katere predlaga kazen smrti. Ostalih 38 obtožencev dolži obtožnica zločina, ki se kaznuje z najmanj 10letno ječo. Obtožnica predlaga, naj se zaslisi najmanj 260 prič, ter naj se pri glavni razpravi prečitajo Nastičeve brošure: Moje afere in Finale, „Zemljopis kraljevine Srbije“, koledar „Narodnih Novin“ za 1908, koledar „Vardar“, koledar „Svoj k svojemu!“, šte. 189 ex 1907 lista „Slovenski Jug“ itd. Kot corpora delicti naj se pri glavni razpravi predložijo konfiscirani spisi, podobe, zastave, čilimi (tapeti), steklenice, kozarci, hlače in podobne reči.

Povabljene priče se rekrutirajo večinoma iz pristašev takozvane „čiste stranke prava“ odvetnika Franka, kateri načeloma ne priznava Srbov in srbske narodnosti na Hrvatskem ter popolnoma očitno podpira madžaronsko politiko barona Raucha, ekspo-

LISTEK.

Izlet gospoda Broučka v 15. stoletje.

Češki spisal Svatopluk Čech. — Poslovenil Stanko Svetina. Dalje.

Hitro je taval nazaj k doljenemu koncu jame in je kriknil gori s polno silo svojih zdravih pljuč: „Hej, gospod Würfel! Gospa Würfoval! Ljudje, kje je kdo! Pomooooč!“

Poslušal je, klical znova, toda odgovarjal mu je le njegov lastni glas odbijajoč se z zamolkim in pošastnim odmevom od sten bogve kako visoke luknje. Vkljub temu je ponavljal svoje brezvspešne poskuse toliko časa, da je ohripel. Brez nade je povsili glavo.

Kaj sedaj? Ne ostane mu pri vsem tem nič drugega kakor preiskati hodnik.

Res, to arheološko preiskovanje ga je kaj malo mikalo. Njegova gorečnost za starinske stvari se je naenkrat ohladila na mrazu. Sicer menim, da bi tudi prof. Sedlaček ne bil dosti navdušen, ko bi šel iz prijazne gostilniške sobe in bi se znašel naenkrat sam v kakem podzemskem grajskem hodniku, nevede, kd se pride, in če se sploh pride, na svetlo.

Ali ni možno priklicati skozi jamo pomoči in ali ni hodnik na drugem koncu zasut — Strašna misel! Pa bodeš tu živ pokopan, nesrečni Brouček, čaka te bedna smrt vsled gladu, stokrat bednejša nego na mesecu, kjer bi bili mehkosrčni prebivalci vsaj plakali za teboj, toda tu te ne bo pomilovala nobena sočutna duša, ko si boš od gladu grizel lastni roki, nikdo ti ne zatisne oči in mogoče nikdo ne najde tvojih strohnelih kostij!

Tako je tarnal v duhu naš junak

in se je zopet vrnil do hodnika. Z glavo se je zadeval ob dol moleči strop ali ob pol izpale kamne nizkega stropa, nogi sta mu drsali po vlažnih tleh ali se mu spodtikali ob kupih sesutega zidovja, toda brezupni potnik je stopal dalje, gnan od smrtne tesnobe.

Šele po daljšem potovanju si je odpočil za hip in je znova premišljeval o svoji težavni situaciji. V glavo mu je šinila nova nada — da se končuje hodnik pri Jelenovemu jarku; toda sedaj je hodil že tako dolgo, da bi moral biti že davno zunaj, ko bi držal hodnik v to smer. Tudi v kamenite stopnjice, po katerih je šel tedaj doli Würfel, bi bilo zaman upati; no pa saj je pravil Würfel, da so bili hodniki pri teh stopnjicah zasuti in stopnjice same najbrže dolgo zazidane pod temeljem nove cerkvene ladje. Toda — kaj ko bi hodnik res držal do kake izmed bivših kraljevskih palač v mestu,

kakor je nedavno dokazoval nadutemu profesorju?! Ker je dolgo časa drčal skozi temno luknjo, je menil, da seže mogoče ta prav pod nivo vltavskega dna in da bi mogel držati vodoravni hodnik pod strugo v Staro mesto, kjer se morda končuje v kleti kake stare palače, kjer je imel kralj Vaclav svoj sedež . . .

Te misli se je poprijel kot poslednjih delov potapljajoče se ladje in se je pripravljen odpravil na daljšo pot.

Od začetka je prizigal vžigalico za vžigalico, toda spomnil se je pravočasno, da bi mogel tako le potratiti belo škatuljko vžigalic, še predno bi prišel do pol pota. In ko bi se ne končeval hodnik v izhod na vrhu zemlje, ampak v labirint drugih hodnikov, ali ko bi bil zasut, kaj bi počel brez svetila v tej egiptovski temi? Še spomniti se ni hotel na to grozno misel. Dalje prih.

nenta ogrskega ministerskega predsednika. Tako nizko je že pala nekdanja tako močna stranka priljubljenega voditelja dr. Ante Starčevića!

Kedaj se bode vršila glavna razprava, še ni določeno. Rauchovi listi poročajo, da bo pravda trajala kake 3 mesece. To je seveda finta, ki naj bi velikim slovanskim in drugim listom pregnala veselje poslati svoje dopisnike v Zagreb.

Branitelji, katerih se je doslej oglasilo 33, ne vložijo ugovorov proti obtožnici, da bi ne zavlačevali dneva glavne razprave. Vseh 53 obtožencev je pravoslavne vere. 17 je mlajših ko 30, 8 starejših ko 50 let, oženjenih je 30 ter imajo skupaj 103 otroke. Nikdo ni bil še dozdaj kaznovan. Po poklicu je 18 gostilničarjev in obrtnikov 6 veleposestnikov in kmetov, 13 učiteljev, 5 duhovnikov, 8 uradnikov, 2 zdravnika in 1 dijak.

Slovenščina pri okrajnem sodišču v Celovcu.

Celovec 21. jan. 1909.

Kakor tat, ki kriči „primité ga!“, prav tako se nam zdi vedno kričanje Nemcev v Avstriji, da jih Slovani zatirajo, uničujejo. Vsak otrok že danes ve, da germanizacija ni le prazen strah, ampak gotov fakt, ki sicer ne gre več tako lepo izpod rok, odkar se Slovani malo bolj zavedajo, ki pa vendarle še vedno dela lepe uspehe. Nemci sami to germanizacijo priznavajo, ne številni so že spisi, ki odkrito o nji govore, javno med seboj debatirajo o boljšem načinu germanizacije, stranke kažejo v volilnem boju na svoje germanizacijske uspehe — a vendar se predrznejše prirejata shode „proti poslovanjenju“.

Začetkom zime so se Celovčani na dveh shodih razburjali zaradi vpeljave slovenščine pri celovških sodiščih, predvsem pri okrajnem sodišču. Na drugem shodu (sredi decembra) so posebno ostro napadli vse uradnike pri sodišču, predvsem višje, češ da podpirajo poslovanjenje in delujejo tako proti ubogemu nemškemu ljudstvu, iz katerega so izšli. Tudi demonstracije in mačja godba niso izostale, četudi so se jih udeležili le „nobel pouličnjaki“, trgovski sotrudniki itd., ljudje, ki od tega kričanja žive: župan celovski jim je bil na čelu.

Današnja uradna „Klagenfurter Zeitung“ je pa prinesla članek, ki tako jasno osvetljuje celo stvar, da bo — upamo — vsaj za nekaj časa zavezala celovškimi hajlovcem usta, če jim ne bo sploh sapa pošla. — Razburjenje bo gotovo veliko v germanskih gozdovih, da bi se dali pončiti in spametovati, na to itak ni misliti. Saj bi bila potem vsa njihova „kultura“ zastopljiva!

Članek prinaša kratko predzgodovino, razsodbo najvišjega sodišča, po kateri je raba slovenščine tudi pri celovškem okrajnem sodišču v navadi, potem pa natančno zanalašč za ta slučaj sestavljeno statistiko, ki jo prinašamo celo.

„Imenovana razsodba deželnega sodišča kot druge instance“ (da mora okr. sodišče slovensko tožbo sprejeti), se ne vjema samo z razsodbami prej imenovanih instanc, ampak tudi z dosedanjo prakso.

Z ozirom na zadnjo trditev je natančno preiskovanje izkazalo, da je bilo vloženih pri okrajnem sodišču v Celovcu od 1. jan. 1898 do 31. dec. 1908. 421 slovenskih tožb. Izmed teh jih je bilo 57 proti strankam, ki so stanovale v Celovcu. Od teh 57 ni bila nobena razen imenovane, (o kateri je rasodilo deželno sodišče, da jo okrajno sodišče mora sprejeti) zavržena zaradi jezikovnih ozirov. Sprejem te zadnje tožbe

torej ni bila nikaka novost, pač pa bi morali tako imenovati njeno zavrnitev.

Da bi dosedanjo prakso s popolno gotovostjo določili, smo preiskovali tudi, če je okrajno sodišče v Celovcu kdaj zavrnilo iz jezikovnih ozirov slovenske vloge v zemljiško-knjižnih in eksekucijskih zadevah. To preiskovanje, ki je zaradi velikega števila aktov vzelo mnogo časa, je bilo šele pred kratkim končano in je pokazalo, da je bilo vloženih v imenovani dobi enajstih let 1042 slovenskih vlog v zemljiško-knjižnih in eksekucijskih zadevah, izmed katerih ni bila nobena iz jezikovnih ozirov zavržena.

Kar se tiče jezika rešitve so bile rešene izmed slovenskih

Leta	t o ž b		zemlj.-knjiž. in eksekucijskih vlog	
	nem.	sloven.	nem.	sloven.
1898	—	26	9	76
1899	—	22	5	112
1900	—	17	7	86 ²⁾
1901	—	50	10	69
1902	—	6	7	45
1903	2	22	23	46 ²⁾
1904	6	55	99	28
1905	11	35	57	24
1906	27	29	60	42
1907	44	3	86	—
1908	84	— ¹⁾	147	1

Taka statistika je najlepši dokaz, kako se „poslovanjuje“ celovško okrajno sodišče.

¹⁾ 1 Tožba je bila pred rešitvijo zopet nazaj vzeta

²⁾ 2 vloge nerešeni

³⁾ 1 vloga nerešena.

Obrambni vestnik.

„Slovensko šolsko društvo“ na Koroškem proti „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

Novo šolsko društvo za Koroško je prišlo z barvo na dan. V zadnjem „Miru“ je poziv: „Rodoljubi, pozor!“, kjer se pripoveduje, da so si Korošci ustanovili lastno šolsko društvo, ki bo doseglo najožji stik z ljudstvom po društvenih podružnicah. Snovanje novih Ciril-Methodovih podružnic sedaj, ko imamo svoje potrebno šol. društvo, nima praktičnega pomena; kjer je potreba, naj se osnujejo samo podružnice „Slovenskega šolskega društva“. Tako oklic. S tem smo zvedeli dovolj. S tem pozivom je župnik Ražun s pristaši zabil klin razdora v naše edino, nestransko vseslovensko obrambno organizacijo. Tisti pasus v pozivu: „Z družbo sv. Cirila in Metoda želimo živeti v miru in prijateljstvu“ se nam ne zdi posebno odkritosrčen. Gospodje pri „Šolskem društvu“ se morajo dobro zavedati, da so podstavili coklo nesebičnemu in trudaljubnemu delovanju družbe sv. Cirila in Metoda baš v frenotku, ko je imenovala posebnega potovalnega učitelja za Koroško, ki naj bi izvedel družbeno organizacijo po vseh župnijah, gotovo le edino koroškimi bratom v korist. Obiskal je že večino spečih podružnic ter vložil temelj za osnovanje novih podružnic povsod, kjer so tla ugodna. Sedaj je seveda nadaljno delo skoraj popolnoma onemogočeno. Ako se koroški rodoljubi uklonijo Ražunovi paroli, ne preostane naši šolski družbi drugega, kakor se umakniti iz Koroške ter prepustiti delo in skrb novemu konkurenčnemu društvu. To bi imelo usodne posledice za koroško slovenstvo in za narodno disciplino sploh. In kaj je bilo vsega tega treba? Edino le zaradi

šentjakobske šole v Rožni dolini.

Kako je s to šolo? V Št. Jakobu so imeli utrakvistično šolo, zadnje čase menda petrazredno. Opetovano se je že

povedalo, da so take šole krivične in abnormalne tam, kjer je pretežna večina slovenskega prebivalstva. Vendar je tudi pojem utrakvistične šole zelo raztegljiv. Na Koroškem imamo v uradnih izkazih utrakvistične šole tudi tam, kjer so že zdavno vrgli iz šole edino slovensko knjigo, zastareli Preschernov „Abecednik“ n. pr. v Tinjah. Kjer pa je učiteljstvo narodno, dobi slovenska beseda tudi v utrakvističnih šolah več pravic, kakor v slovenski šoli z nemškutarskim učiteljstvom. Zato bi bila morala krajni šolski svet in občinsko predstojništvo v Št. Jakobu, ki sta oba v slovenskih rokah, skrbeti v prvi vrsti za pridobivanje slovenskega učiteljstva. Seveda je še večje hvale vredno, da se je sklenilo zahtevati slovenski pouk. Kakor v vsaki slovenski zahtevi na Koroškem, se je tudi rešitev te prošnje zavlekla.

Župnik Ražun ni mogel pričakovati rešitve, temuč je začel nabirati prispevke za novo zasebno slovensko šolo. Posrečilo se mu je zbrati skupaj potrebno svoto in leta 1907 smo slovesno položili temelj novi zgradbi. Ko je bilo poslopje dogotovljeno ter se je šola otvorila, rešilo je ministrstvo — najbrž ravno vsled tega — prošnjo šentjakobčanov ugodno. Stara šola, kjer je vsled tega pouk slovenski, je padla na tri razrede dočim ima nova zasebna slov. šola tudi tri razrede in nad 160 otrok.

Kakor je bilo nedavno čitati v „Slov. Gospodarju“, otvorile so novo šolo šolske sestre pod vodstvom poveljnega učitelja. In tako imamo danes v Št. Jakobu dve slovenski ljudski šoli. Nova šola je krasna palača, kjer ste I. in II. nadstropje še skoraj popolnoma prazni. Sicer se govori, da se je prošnja za slovenski pouk ugodilo le vsled formalne napake v prizivu, vendar ne bo mogla naučna oblast tudi na vsakojake nove prizive zavreči zahteve slovenskih občinarjev. A vsaj dotle, dokler se mora na stari šoli slovensko poučevati, naj bi se poučevanje na novi šoli sistiralo, zakaj sicer se zna zgoditi, da pridemo na slabše, kakor smo bili prvotno.

Nemčurski agitatorji so pridno na delu, obrekujejo novo šolo kot nazadnjaško, klostersko, a posledica bi mogla biti, da bi nahnjskali starše, ki pošiljajo svoje otroke v staro šolo, da prošnja za nemški pouk, češ slovenska je itak nova šola. Potem bi zdrževala občina ponemčevalnico, Slovenci pa bi si morali svojo šolo sami zdrževati. In za to bi se naj upregli vsi koroški Slovenci ter bi se naj družba sv. Cirila izrinila od nesebičnega dela za celokupnost! Edina pametna rešitev tega šolskega vprašanja bi bila, da se drže stare šole, dokler ima slovenski pouk, iz nove šole pa bi se naj napravil internat z gospodinjsko in meščansko šolo za deklice. Tak zavod bi se sam zdrževal, ker bi ga obiskovale tudi slovenske deklice z Gorenjske. Kolikor nam je znano, so teh nazorov tudi gospodje pri „Pol. in gospodarskem društvu v Celovcu“.

v Slovenski denarni zavodi, spominjajte se ob sklepanju letnih računov naše jedine narodno-obrambne družbe ter podarite kak znesek od čistega dobička družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani!

v Ženska podružnica Ciril-Methodove družbe v Gornjem gradu, katere ustanovni občni zbor se vkratkem vrši, je nabrala po prizadevanju gđ. Pospelove in Trobetjeve za družbo že nad 60 kron. —

b Iz Trbovelj. V veseli družbi se je nabralo o priiliki godovanja gosp. Sebastjana Jagra za družbo sv. Cirila in Metoda 8 K, kateri znesek se je

izročil blagajniku tukajšnje podružnice kot prispevek za 4. pokroviteljstvo. Živeli vrli darovalci!

v Nove podružnice na Štajerskem se ustanove vkratkem v Damljah, Ribnici, Gorobjem gradu, Središču, Št. Pavlu, Šmartnu pri Gornjem gradu in v Slovenjgradcu, (ženska podružnica).

o Kwartopirci za Ciril-Methodovo družbo! Pri nas se veliko kvarta, a še nismo čuli, da bi kvartopirci odrinili kak groš od dobička v družbin nabiralnik! Prosimo!

o G. dr. Janko Serbec, zdravnik v Celju je pristopil z 200 K kot pokrovitelj Ciril-Methodovi družbi v Ljubljani. Čast požrtvovalnemu narodnjaku!

o Za Ciril-Methodovo družbo se je nabralo med odborniki „Bralnega društva v Gaberjih“ na predlog gospe Podhostnik iz Dramelj 4 K, katera svota se je dala v nabiralnik istotam.

Dopisi.

a Iz Savinske doline. V lepem kraju Savinske doline živi mož-trgovec, katerega zibel je tekla v najprobujenejšem trgu Savinske doline. Mož je bogat, cela fara mu je dolžna, zato misli menda, da mu ne sme nihče ničesar predpisovati. Ali če drugi nihče, njegova narodna vest, če je še ima kaj, bi mu morala očitati grehe, ki jih vrši dan za dnem.

20. september 1908. je zasekal globoko v srcu vsakega poštenega Slovenca sled, ki mora vsakomur braniti še kakorkoli skusiti ovirati naš narodnogospodarski napredek na korist tujca.

A znajdejo se ljudje, ki to še vedno, in menda iz kljubovalnosti, vrše. S takimi ljudmi — na sramotilni oder! Eden izmed teh je tudi ta naš trgovec. Pred njegovo trgovino vidimo dan za dnem vozove potnikov nemških tvrdk prav dolgo postajati, — potniki slovenskih tvrdk opravijo pri njem hitro. Nedolgo temu je stal „nobel“ voz potnika ljubljanske tvrdke Krisper pred njegovo hišo, — v hiši je pa trgovec v potu obraza narekoval potniku naročila, da se je temu krivil kazalec pri pisanju. To je samo eden slučaj!

Dovolj dolgo smo opazovali to početje — in počila bo struna potrpežljivosti tudi pri našem prebivalstvu!

a Iz Gornjega grada. Narodna čitalnica v Gornjem gradu je imela dne 4. t. m. svoj redni občni zbor. Društvo je v preteklem letu priredilo 9 veselic, otrokom pa običajni Miklavžev večer. Priredilo se je 11 gledaliških predstav, izmed katerih sta se dve ponavljali, dalje 5 predavanj, ob sobotah deloma ob sredah pa običajni zabavni večeri s tombolo in prosto zabavo. Odbor je imel 9. sej. V društvu je ležalo članom na razpolago 19 časnikov. Čitalnica si je nabavila jako lep in velik gledališki oder, na katerem se lahko prirerajo tudi večje igre, kar se je pokazalo posebno z igro „Cigani“. Društvo je v tem letu prav marljivo delovalo. Da društvo vživa simpatije, nam je dokazala vedno polna dvorana pri društvenih prireditvah. Le naprej po začrtani poti!

d Št. Jurij ob juž. žel. (Občni zbor podružnice c. k. r. kmetijske družbe). V nedeljo, dne 10. prosinca se je vršil ob precejšnji udeležbi (100 članov) prav dobro uspeli občni zbor naše podružnice. Podajam samo par važnejših točk: Iz poročila g. Drogeniga je bilo razvidno, da je štela podružnica v letu 1908 186 članov. Odbor je imel tekom leta 16 sej, nadalje se je vršilo 18 javnih zborovanj s poučnimi predavanji v Št. Jurju, Dramljah, Slivnici in Št. Jakobu; podružnica je priredila tudi v poletju čebelarski tečaj s praktičnim in teoretičnim poukom, v spomladi pa pohod

ali ekskurzijo po vinogradih v Dram-
ljah, kjer se je demonstrirala rezatev.
Iz blagajniškega poročila: prometa je
bilo leta 1908 v podružnici 11'740'20,
pri še le osem mesecev poslujoči jubi-
lejni mlekarni podružnici pa 24.588'30;
podružnično čisto premoženje znaša
785 K, razven tega je podružnica raz-
delila za 130 K kuretino sulmtalske
pasme, katero je nabavila iz lastnih
sredstev. Čisto premoženje njene jubi-
lejne mlekarne znaša 445 K. Proračun
za l. 1909 izkazuje potrebščin okoli
900 K, ki so se izkazale kot pokrite.
Razpust cesarjevič Rudolfovega sadje-
rejskega društva se vzame na znanje,
kakor tudi poročilo, da je premoženje
tega društva sedaj prišlo v last po-
družnice. Sklenilo se je tudi, naj
se takoj kupi stavbeni pro-
stor za mlekarno. Sprejel se je
opravilnik za isto in storil marsikateri
važni sklep glede nje razvoja in uprave
Poučno predavanje gosp. Jelovška je
bilo zelo zanimivo; ob pol 6. je zak-
ljučil g. Drogenig občni zbor.

d Studenci pri Mariboru.

Delavec piše: Zakaj zahtevamo delavci
in posestniki v Studencih slovensko
ljudsko šolo? Ker hočemo, da bodo
znali naši otroci slovenski. Slovenščina
je v našem kraju potrebna. Mariborski
trgovci in obrtniki zahtevajo od svojih
pomočnikov, da znajo slovenski, kar
se lahko bere v vsaki številki „Mar-
burger Zeitung“ in povsod, kjer se
naznajo službe. V Mariboru ne
sprejme nobena velika firma in skoro
noben obrtnik nobenega učenca, če ne
zna dobro slovenski. Moj tovariš v de-
lavništvu je hodil vprašat šefa znane
firme g. Martinca v Gosposki ulici, če
bi sprejel njegovega sina v uk kot
trgovskega učenca. „Najprej vas vpra-
šam, ali zna vaš sin slovenski? Jaz ne
morem porabiti učenca, če ne zna slo-
venski.“ To je bil odgovor. — Pa tudi
drugod so spoznali naenkrat, da je
dobro, če zna človek slovenski. Čitali
smo, da poučuje celo uradniško dru-
štvo v Gradcu svoje člane zastoj v
slovenskem jeziku, samo da dobivajo
potem lažje službe in lepše službe po
Spodnjem Štajerskem. Ravnotako se
učijo slovensčine tudi avskultanti pri
c. kr. sodiščih v Mariboru in Celju.
Letos vam je dobil dovoljenje c. kr.
vadnični učitelj Otmar Herbst, da po-
učuje v slovenskem jeziku v posebnih
slovenskih kurzih nemško mladino. Tisti
gospod sicer sam hudo lomi in tolče
slovensčino, a za začetnike bo že dober,
samo da se začnejo nemška deca učiti.
Ko se je naznanjal tisti Herbstov kurz,
se je čitalo tako: „Ker je znanje slo-
venskega jezika potrebno vsakemu
Nemcu, ki hoče kedaj služiti na kakem
javnem mestu štajerskega ali koroškega
juga, se toplo priporoča učenje tega
jezika vsakomur, ki bi ga lahko kedaj
rabil. Prospekti se dobivajo zastoj pri
K. Scheidbachu v Gosposki ulici.“
(Marb. Zt. 3. oktobra 1908.) Tudi po
srednjih šolah obiskujejo nemški di-
jaki vedno pridneje slovenske tečaje.

S slovenskimi stariši se
torej ne ravna odkritosrčno,
če se ne privoščijo njihovim otrokom
slovenska šola. Nemci so bogati in
lahko plačujejo svoji deci posebnega
učitelja za slovensčino, slovenski de-
lavec pa tega ne more storiti. Oni lažje
preskrbe svojo deco in jih spravljajo
do boljšega kruha, delavski otrok pa
se strašno lahko zanemari, ker ga v
nemški šoli učitelj kaj rad psuje in mu
vceplja zaničevanje do materinega
jezika.

Mi slovenski stariši nismo zadovoljni
s svojo šolo v Studencih. Devet nem-
ških razredov imamo, a nikdar se ne
sme spregovoriti z mojim otrokom slo-
venski v šoli. Za božjo voljo, kam
gremo v 20. stoletju? — Da s šolo

nismo zadovoljni, dokazuje že to, da
pošiljajo mnogi svoje otroke v mesto v
c. kr. vadnico in v samostansko šolo,
da se učijo vsaj nekaj slovenski.

Zato zahtevamo slovenski stariši
v Studencih, da velja § 19. avstrijskih
državnih osnovnih zakonov tudi v Stu-
dencih, kjer nimamo samo 40 otrok
pripravljenih za slovensko šolo,
ampak 200.

b Šoštanj. Zadnji mesec lan-
skega leta je v našem trgu strahovito
razsajala škrlatica; bila je v 20 hišah
in s prižnice se je oznanilo, da je za
to boleznijo umrlo 75 otrok.

Kaj je krivo, da se ta kuga pri
nas celo leto vedno pojavlja? Morda
pa ne sanitetna oblast? Župan zaže-
ljenega mesta „Stadt Schönstein“, ali
vam je znano, kakšna stanovanja imajo
nekateri v trgu? Ali ni županova dolž-
nost skrbet za poštena stanovanja v
njegovi tovarni do mozga izsesanih
delavcev in občinskih ubožcev? Zakaj
plačujemo 60% doklad? Morda za ju-
bilejne pojedine? Pod takimi razmerami
se pač ni čuditi, da nam tudi legar ni
preredka prikazen.

lz Žetale. „Kmetijsko in bralno
društvo za Žetale“ je priredilo dne
10. t. m. po večernicah svoje poučno
zborovanje. Predsednik, g. nadučitelj
Sotošek pozdravi udeležence najprisrč-
neje, ko otvori shod. On omenja tudi
v pozdravnem nagovoru, kako hoče
društvo svoj namen in delo izvrševati.
Prvo poučno predavanje je imel g. uč.
Zrimšek. On je govoril o potresu. V
začetku svoje razprave omenja g. pre-
davalatelj o nesrečah, katere so zadele
v zadnjem času južno Italijo. Potem
razlaga o vzrokih potresa in to pokaže
nazorno na šolski tabli. Poslušalci so
sledili njegovemu govoru z velikim za-
nimanjem. Drugi poučni govor je imel
posestnik g. Simon Potočnik o razm-
nem sadjarstvu. Povedal je svoje bo-
gate skušnje, ki si jih je v teku več
let pridobil. Iz njegovih ust se je sli-
šala tudi pikra resnica, da se kmeto-
valci tukajšnjega kraja premalo brigajo
za sadjarstvo, ter jih je spodbujal k
resnem delu v tej stroki. Tretjo raz-
pravo je imel zopet g. F. Zrimšek, in
sicer o Zeppelinovem zrakosplavu ali
zračni ladji. Navedel je prav na kratko
iznajdbe človeškega uma, h katerim se
v najnovjšem času pridružila iznajdba
zrakosplava, ki se da voditi. Potem po-
kaže sliko Zeppelinovega zrakosplava
in sporiše njegove poiskusne izlete. On
konča svoj govor s sliko prihodnosti,
kako se bode mogoče promet po zraku
vršil. Po občnem zborovanju se vrši
odborova seja v kateri se sklene, da
se letos le kmetijski strokovni listi za
društvo naroče. Kakor je to zborovanje
pokazalo, se društvo prav lepo razvija.
Pristopilo je na novo nekaj udov. Z
veseljem se lahko povdarja, da ima
društvo lepo bodočnost.

Šolski vestnik.

Ženska ročna dela v naših šolah.

„Zveza avstrijskih ženskih društev“ se
je pritožila pri učnem ministrstvu na
Dunaju, da pouk v ročnih delih po
ljudskih in meščanskih šolah ne vstreza
praktičnim zahtevam gospodinjstva
poklica deklet v poznejšem življenju,
da so razni izdelki često neporabni ter
da se s šivanjem začne prepozno itd.
Opiraje se na to pritožbo je zahtevala
omenjena zveza, da se spremeni do-
sedanji učni načrt za ženska ročna
dela ter se določi minimum tega,
kar je za poznejši poklic deklet ne-
obhodno potrebno, da znajo. Po izjavah
raznih šolskih vodstev o tem predmetu
in uspehih po sedanjih učnih načrtih
pride nedvomno do tega, da se načrti
res izpremene, sestavi zaželjeni mini-
mum, ter se položi težišče v šivanje,

ki je zlasti za kmečke ženske največ-
jega pomena. Vsako kmečko deklet brez
izjeme mora znati šivati preproste kose
perila, robiti, obšivavati, zlasti pa krpiti
in likati (gladiti) perilo ter plesti in
podpletati nogovice; manj važna dela
so zaznamovanje, vezenje, zanjkanje in
kvačkanje. Dandanes, kose čipke dajo
kupiti za mal denar in manjka kmetu
delavskih moči, bi bilo pač nespametno,
da bi se odrastla za potrebnejša dela
sposobna dekleta ukvarjala s kvačka-
njem čipk.

S sestavo minima neobhodno po-
trebne snovi in s izpremembo učnega
načrta pa še stvar ni ugodno rešena.
Starši morajo posvetiti stvari več za-
nimanja. Mnogi očetje na kmetih —
a tudi matere — smatrajo ta predmet
doslej za nekako postranski, celo ne-
potreben, dasi je eminentnega pomena.
Večkrat se oče poprej dolgo obotavlja,
preden seže v žep po nekaj vinarjev
za nakup platna, volne, igel itd. Tako
je v začetku šol. leta minilo često več
tednov, predno so deklice sploh lahko
začele delati; poleg tega je bilo in še
je precej takih, ki si potrebnih reči
sploh niso niti nabavile. Jasno je po
takem, da učni uspehi tuintam niso
mogli biti najboljši in se je gori ome-
njena zveza upravičeno pritoževala.

Da se stvar obrne na bolje, treba
je, da si dekleta o pravem času omisli-
jo ves potrebni material oziroma pri-
neso zahtevano vsotico denarja, vse
potrebno pa naj nakupi in porzdeli
učiteljica žen. ročnih del, ki blago naj-
bolj pozna. Tako se doseže najlepša
enotnost. Kmečki starši pa se tudi naj
ne sramujejo dajati deklicam seboj
malo raztrgano obleko, ki se jo učijo
v šoli zakrpati. To je uk za praktično
življenje. Brez zgoraj navedenega naj-
potrebnejšega znanja iz ročnih del ne
more dandanes izhajati nobena dobra
gospodinja.

v Kadenje mladoletnih. V pedago-
gičnih krogih se danes mnogo ukvar-
jajo s tem zlom in mu iščejo odpomoči.
Predsedstvo nizozemske učiteljske zveze
je poslalo v tem oziru 1200 učiteljem
in učiteljicam okrožnico. Rezultat je
bil sledeč: od 24.789 dečkov jih je
kadilo 35% tuintam, 17% redno in
2% sta tobak že redno žvečila. Učenci
sirotinskih šol so dali najvišji odstotek
kadečih in „čikajočih“ otrok. Učiteljsko
osobje je izreklo skoro enoglasno
sledečo sodbo: Kadilci so kakor topi,
nepazljivi, so najslabši šolarji, pišejo
slabo in s tresočo roko. Nič čudnega,
če se nizozemsko učiteljstvo z besedo
in pismom bori proti kadenju otrok;
žalibože se ga pri tem malo ali nič ne
podpira. Na Angleškem so v tem oziru
bolj energični. Tam so kratko malo pre-
povedali kadenje. Sprejel se je zakon,
po katerem bodo imeli policaji, straž-
niki mestnih vrtov in tudi druge odrašč-
ene osebe pravico prijati otroke, ka-
tere bi našli pri kadenju. Kazni so
sledeče: prvič opomin starišem, drugič
ukor in tretjič 5 šilingov kazni. Vsi
trafikančje so kaznovani, ki prodajajo
otrokom do 16 let cigarete ali tobak
za lastno porabo. To še sicer ni ide-
jalen zakon v našem smislu, a je vsaj
neko preventivno sredstvo. Na Avstrij-
skem seveda za take reči nima nikdo
časa! —

Štajerske novice.

b Pozivanje k bojkotu Slovencev
s — „slovenske“ strani. „Slov. Gosp.“
piše: Pazite na trgovce! Svoje
somišljenike prosimo, da nam poročajo
o vseh onih slovenskih trgovcih in
obrniki, ki smatrajo za svojo glavno (?)
nalogo, boriti se proti naši kmečki
stranki, a podpirati liberalno
stranko in časopisje. Kdor
ima kak liberalni časopis, je

podpiratelj liberalne stranke
ravno tako, kdor podpira li-
beralne liste z inseriranjem.
Naši ljudje vedo, kako jim je proti
takim ljudem postopati. V krogih kmečke
stranke se resno misli, da bi se ustva-
rila organizacija katoliško - narodnih
trgovcev in obrtnikov! Z veseljem po-
zdravljamo to misel! Svoje somišljenike
med trgovci in obrtniki bo stranka in
naše časopisje pošteno podpirala.

Ravno tako poziva „Straža“, naj
hujskajo duhovniki k bojkotu na-
prednih trgovcev in obrtnikov. — Ne
bomo na tem mestu preiskovali, kako
se strinja duhovniški poklic z
oškodovanjem lastnih fara-
nov; pribiti pa hočemo, da je ob tem
času, ko se borimo v tako resnem boju
proti Nemcem, naravnost izdajstvo, ako
mariborska gospoda zahrbtno napada
naše trgovstvo in obrtništvo ter skuša
uprizoriti organizirano pravcato vohuu-
stvo proti njim. Edini smo si z mnenjem
cele slovenske poštene javnosti v ob-
sodbi tega protinarodnega in pod-
lega početja klerikalcev, ki nima pri-
mera v nobenem drugem večjem na-
rodu in ki je tembolj zaničevanja
vredno, ker izvira iz čisto s prostaske
želje po „kšeftu“. Klerikalci bi radi z
naprednim denarjem razširili svoje
časopisje in si pridobili denarje za
volilne boje. Pričakujemo, da dajo slo-
venski trgovci in obrtniki po svojih
društvih in osebno primeren odgovor,
v ostalem pa naj ostanejo mirni; ako
so klerikalci že tako daleč, da indi-
rektno pozivajo svoje somišljenike, naj
hodijo v krajih, koder ni „katoliških“
trgovcev, raje k Nemcem, bode naša
javnost kmalu pometla z njimi. Kako
more koga strankarstvo tako daleč za-
vesti, da pljujejo tako grdo v lastno
skledō — je človeku, ki ne dela z vero
in katolištvom kupčije, nerazumljivo.
Pfui Teufel!

o Boj za slovenski uradni jezik
v Svetini pri Celju. Narodni občinski
odbor v Svetini pri Celju je sklenil
dne 14. junija 1905, da naj bo uradni
jezik obč. urada v Svetini slovenski,
da je odbor upravičen tudi od drugih
oblastev in uradov le slovenske dopise
zahtevati. Objednem se je občinski
urad pooblastil, da naznani ta sklep
vsem javnim uradom. Na podlagi tega
sklepa je obvestilo občinsko pred-
stojništvo različna oblastva, da je
občinski odbor sklenil izključno v slo-
venskem jeziku uradovati in samo v
slovenskem jeziku spisane dopise spre-
jemati, nemške uradne dopise in spise
pa zavračati.

Celjsko okrajno glavarstvo je na
to dne 29. grudnia 1906 izreklo, da
vsebuje sklep občine Svetina deloma
prekršek člana 19. drž. zak. z dne
21. grudnia 1867, drž. zak. št. 142 in
se je njegova izvršitev prepovedala.
Proti tej prepovedi je vložila občina
rekurz na štaj. namestnijo; da nič ni
izdal, je znano že iz kokarskega slučaja.
Zanimivo bo pa vseeno, če navedemo
utemeljbo: namestnija izjavlja, da je
odbila ugovor iz prej omenjenega
vzroka in „ker mora občina v svoji
lastnosti kot javna oblast njej pripa-
dajoče uradne posle samo iz takih
materijalnih in formalnopravnih vzrokov
odrekat, kateri so v zakonu opravi-
čeni in jo veže torej zaradi tega, ker
ne obstoji na Štajerskem posebni zakon
o jezikovni rabi samoupravnih in
državnih oblastev, tudi dolžnost, da
sprejema v nemškem, t. j. v poli-
tičnem okraju celjskem brez-
dvojnem navadnem jeziku spisane
uradne spise in jih rešuje. — Upamo
da bodo Svetinčani po kokarskem
vzgladu boj nadaljevali do upravnega
sodišča, katero bo še le slovenski
občini dalo pravice, ki so ji po drž. in

prirodnem zakonu zajamčene. Pa v Avstriji je do teh pravic trnjeva pot!

Postaja Triglav leta 2000. Kakor vsako leto, tako se vrši tudi letos v celjskem „Narodnem domu“ na pustno nedeljo (21. februarja 1909.) velika maškerada celjskega „Sokola“. Naslov tej prireditvi bo: Postaja Triglav leta 2000. Bilo je običajno, da so se razposlala za te prireditve vabila po celem slovenskem Štajerju. Tako opozarjamo tudi letos Slovence blizu in daleč na ta dan in jih vabimo že sedaj, da posetijo na pustno nedeljo Celje in prebijejo tukaj, koder se tolikrat med letom zbirajo na resna posvetovanja, enkrat tudi par zabavnih uric. Osebitno prosimo sedaj že, da se ozirajo razna slavna društva po možnosti to prireditve. Omenjamo tudi, da se delajo že velike priprave. Veselečni odbor je z raznimi odseki marljivo na delu. Svirala bo pri maškeradi vojaška godba pešpolka št. 17. iz Celovca. — Več pravočasno.

o Na celjski pošti imajo nekateri nemški uradniki, posebno oni pri denarnem prometu navado, da govore s slov. strankami, ki prinesejo slov. kaznice ali čeke, nemški ter nočejo razumeti slovenski. Mislimo, da si bodo dali dopovedati že v Celju od g. vodje, da je naš poštni urad dvojezičen.

o Grda razvada. V Celju še mnogokrat slišimo naše slovenske žene in dekleta govoriti na ulicah blaglasni „kubeldajc“ namesto lepega našega slov. jezika. Da se ne sramujejo.

a **Herzmannovo hišo** na Glavnem trgu 3 v Celju je kupil trgovec Stiger za 120 tisoč kron.

a **Najnovejša vest.** — Piše se nam: Znano je, kolikanj se je pisalo še ne pred tako davnim časom o nemški šoli v Gaberju pri Celju, katero je nameraval nemški „Schulverein“ ustanoviti ter je bil tudi voljan v to svrhu darovati svoto 80.000 K, a s pogojem, da mestna občina celjska vsaj prispeva ravno toliko. A celjska občina še ve je morala pač iz lahko umljivih vzrokov to darilo — odkloniti, katero dejstvo je graški „Arbeiterwille“ kaj drastično ožigosal. — Iz verodostojnega vira poizvemo, da hoče „Schulverein“ k prvotno nameravanemu daru še dodati 15.000 K! Bode-li celjska občina darilo še dalje odklanja? Vsekakor je stvar zanimiva in radovedni smo, kaj tozadevno ukrenejo naši mestni očetje. A naj že bo kakorkoli, to lahko rečemo, da bodo naši „Nemci“ imeli prej svojo pomemčevalnico v Gaberju, nego pa mi Slovenci nujno potrebno novo — okoliško šolo, ako bo naša delegacija v drž. zboru še nadalje tako „dosledna“.

o **Iz Dramelj** nam piše kmečki somišljenik: Danes zjutraj je bil pri nas potres. Pa zakaj? Gosp. župniku Ogrizeku se je po dolgem trudu posrečilo, da nas je po svojem mnenju čisto „fental“ v „Slov. Gosp.“ — a tu ga imaš! Veselje ga je takoj minilo, ko je dobil iz Celja poročilo, da je okr. glavarstvo zavrnilo njegov priziv glede davkoplačilnega izpiska in potrdilo reklam. komisije, ki je izrekla, da nima občina dolžnosti, da bi davčno-uradni seznam vrakomur (in tudi g. župniku) na ogled razpoložila. Zopet torej mrzel curek — g. župnik je bil vsled tega tako razkačen in je tako razbijal po župnišču, da smo imeli potres! Občinski urad ima sedaj nalog razpisati volitve. Volilni boj se je za našo kmečko napredno stranko dobro pričel — in bo tudi peljal do zmage, naj se potem g. Ogrizek in „Sl. Gosp.“ magari na glavo postavita!

d **Povišana sta** v 7. činovni razred prof. gg. Koprivnik v Mariboru in A. Funtek v Ljubljani.

a **Hudo opeknel in ranil** se je ob gostiji v Št. Rupertu nad Laškimi trgovinami v torek, dne 19. t. m. zvečer tamošnji 18-letni kmečki fant Jazbinšek. Ves popoldan je še streljal in ko je ob 9. uri zvečer to delo skončal, prišel je s pištolo in zavojčkom, kjer je imel smodnik, v hišo veselja in sicer v čumnato, kjer so imeli svati shranjena svoja oblačila. Hotel pa je še pištolo nabasati za v jutro. Pri tem pa se mu sproži in ves smodnik vneme. Strašno ga je razmesarilo v obrazu ter nevarno pohabilo obe roki. Vsa sobica je bila nakrat v plamenu. Pet plaščev je zgorelo. Komaj so oteli hišo. Fanta so pripeljali 22. t. m. v tuk. bolnišnico. — Da bi to brezumno streljanje ob gostijah vendar že bilo enkrat oblastveno odpravljeno!

a **Župnijsko Reka** nad Št. Pavlom pri Preboldu je dobil g. J. Gričnik, doslej kaplan pri Sv. Marku na Drav. polju.

a **Iz Trbovelj.** K našemu poročilu o seji krajnega šolskega sveta v Trbovljah moramo dodati še to, da je bil od občinskega odbora izvoljen tudi narodnjak in predsednik ustanovnega odbora „Sokola“, g. Anton Počivavšek za uda krajnega šol. sveta namesto Nemca J. Kitzerja. Častitamo!

a **Mariborsko glavarstvo in slovensčina.** Na tukajšnjih uradih se z vso silo zatira vse, kar je slovensko. Ako v kateri pisarni hočeš slovenski govoriti, tedaj si kar lahko pogledaš, kje je mizar duri naredil. Med drugimi uradniki se posebno odlikuje komisar Netolicky, ki slovenske stranke kar meni nič, tebi nič pošilja nazaj. Ali bi ne bilo dobro te gospode poučiti, da se mora s slovenskimi strankami tudi vljudno obnašati, ter z njimi v njih maternemu jeziku govoriti. V kratkem bomo vzeli ostro metlo in segli tudi v druge pisarne.

a **Niti jednega zavoda za slepe** nimamo Slovenci. Vse take uboge reve moramo dajati tujcem v roke, ki jih seveda pomemčijo.

a **V ormoškem okraju** dobijo občine po 64 mtc. krmil (drugokrat) v razdelitev. Krme zelo primanjkuje in ni je daleč okrog dobiti. V Varaždinu se prodaje snop turščine slame po 20 vinarjev.

a **Nečuvena surovost.** V ponedeljek so se peljali Blaž in Janez Forštner ter A. Šuper iz Zgornje Ponikve v Celje, da nastopijo tam svoje večmesečne zapore. Pri Arji vasi so srečali Ježovnikovega hlapca Pavla Podvernika z velikim vozom sena. Ker se jim ni mogel zadosti ogniti, jih je to tako razkačilo, da so reveža do krvi pretepli ter ga pustili ležati na cesti. Nesrečnež ima dve težki rani na glavi in desno roko zlomljeno. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

b **Veliki protinavnostni izgredi** so se vršili v separeju neke graške nočne kavarne. Policija že preiskuje zadevo, v katero je zapletenih več oženjenih možakov.

b **Povalejeva zadeva in finančno ravnateljstvo v Gradcu.** Finančni ravnatelj Mensi pojasnjuje danes z ozirom na dr. Koroščevo interpelacijo v graških listih, da dotični akti, ozir. spisi niso bili ukradeni, temveč so morda vsled njihove nenavadne oblike padli iz akta in so se založili drugam. Sedaj se pridno iščejo. Mensi pravi, da dotični akti tudi niso merodajni za dr. Povaleja in se dajo tudi z ustnimi izjavami prič nadomestiti.

b **Trdovaten samomorilec.** Zadnji ponedeljek je umrl v hudih bolečinah v Podgorju pri Slovenjgradcu posestnik Franc Škodnik. Umrl je najbrž vsled zastrupljenja. Škodnik je imel večkrat prepire v domači hiši in je živel v prepričanju, da ga lastna rodbina zasleduje.

Zato si je skušal večkrat vzeti življenje. Enkrat se je obstrelil in enkrat poskusil obesiti, pa so ga še pravočasno rešili. Tokrat se je najbrž sam zastrupil.

b **Zgorela** je v sredo zvečer v Gerečji vasi blizu Hajdina hiša in vsa gospodarska poslopja posestnika Blaža Turka. Pogoreli so tudi vsi pridelki obleka, perilo in poljedelsko orodje. Škoda je tem večja, ker je bil Turk zavarovan samo za poslopja. Kako je nastal ogenj, ne vedo Turkovi stariši povedati. On sam je sedaj pri vojakihi.

d **Nadvojvodinja Marija Jožefa** se mudi te dni v Gradcu. Stanuje v hotelu „pri slonu“. Udeležila se bode poroke grofa Rudolfa Attemsa.

d **Mesta sekundarnih zdravnikov.** Štaj. deželni odbor razpisuje na kirurški oddelku dež. bolnišnice v Radgoni jedno, in v Mariboru po jedno mesto na medicinskem in kirurški oddelku za sekundarne zdravnike. Prošnje do 15. februarja na deželni odbor.

d **Volilno gibanje za deželnozb.** volitve je na Sr. in Zg. Štajerskem že zelo živahno. Po deželi se marljivo gibljejo nemški agrarci in klerikalci, po mestih pa nemška ljudska stranka.

d **Mesto okrajnega gozdarja v Kozjem.** Za Kozje se je sistemiziralo mesto okrajnega gozdarja za brežiško okr. glavarstvo. Zgodilo se je to čisto na tihem, seveda zato, da bi se ustvarilo zopet jedno mesto nemškega posestnega stanja. Slovenski in slovanski kompetenti se opozarjajo na to mesto.

d **Ogenj.** Dne 18. t. m. med 4. in 5. uro popoldne izbruhnil je ogenj v hiši zakonskih Janeza in Cecilije Oblak v Zabukovcih šte. 53, občina Griže. Hiša je zgorela in imata imenovana nad 2000 K škode, a zavarovana sta bila samo za 600 K. Kako je ogenj nastal, še dozdej ni dognano.

d **Cesar je podaril požarni brambi** v Gotovljah 100 K in v Arjivasi 120 kron podpore za nabavo gasilnega orožja.

d **Županom v Marjareki pri Laškem** je bil izvoljen 7. t. m. namesto odstopivšega Mihaela Pišeka Franc Breznikar, posestnik v Mali Reki 77, in obč. svetovalec Martin Laznik, posestnik v Mali Reki št. 50, namesto umrlega Antona Gradišek.

d **Prvi roditeljski sestanek** se vrši jutri v Poljčanah ob 3. pop. v ljudski šoli. Govori g. nadučitelj Čeh od Sv. Jerneja.

d **Roko je odtrgalo** v četrtek kmečkemu fantu Furmannu v nekem mlinu blizu Konjic. Prinesel je rž v mlinu in tam po neprevidnosti vtaknil roko med kolesa.

b **Nemška gonja proti Slovincem v Gradcu.** Ženska podružnica Ciril-Methodove družbe v Gradcu je hotela danes v dvorani „Kaufmanshaus“ v Gradcu napraviti domačo veselico v prid družbi, a se ji je vsled gonje nemških nacionalnih listov dvorana odpovedala.

Kranjske novice.

v **Razpuščeno veteransko društvo** v Ljubljani je obstajalo 35 let in štele 400 članov. Ima 23.000 kron premoženja, s katerim razpolaga po pravilih — deželna vlada, Lepa šahova poteza — Božidarja Švarca! Med člani je razumljivo ogorčenje in v nedeljo se vrši protestni shod.

v **Vseslovenski kmečki shod** sklicujejo klerikalci za 31. tm. v Ljubljano. Govorilo se bo o starostnem zavarovanju, o poselskem vprašanju, o vzajemnem delovanju kmečkih zvez itd. Upamo, da bodo gg. poročevalci Krek, Povše in drugi govorili tudi kaj o pooblastilnem zakonu in „slučajni“ absenci kranj-

skih klerikalnih poslancev pri tozadevnem glasovanju. Gradiva smo jim dali že dovolj!

Koroške novice.

v **Zaradi arogantnih nemških uradnikov** na postaji v Celovcu in sploh na Koroškem so interpelirali v drž. zboru včeraj 22. tm. posl. Grafenauer in tov. Uradniki v Celovcu, posebno neka Anderwald, se obnašajo nasproti Slovincem, ki zahtevajo vozne listke v slovenskem jeziku, naravnost odurno. Tudi škandalozne razmere glede uradništva pri železnicah na Štajerskem so se v tej interpelaciji primerno osvetile.

Primorske novice.

v **Afero z „Dalmacijo“**, ki je povzročila stavko slovenskih voznikov v Trstu, je spravil v drž. zbornici v interpelaciji na dnevni red posl. Rybač. V interpelaciji se natančno opiše razvoj afero in se primerno osvetli verolomno pestopanje „Dalmatie“ ter protidelavsko postopanje soc. dem. stranke v Trstu. —

Politična kronika.

v **parlamentu** so stavili poslanec Čelakovský, Udržal in dr. vprašanje na voditelja naučnega minist. v katerem zahtevajo, naj se zakonski načrt Kolisko Axmann ne predloži cesarju v potrjenje. Nadaljuje se razprava o nujnem predlogu posl. Kaline o oskrbi vdov in sirot po vojski palihvojakihi. Sprejet je bil nujni predlog o italjanskih izgredih na dunajskem vsenčilišču. Ob tej priliki je poslanec Mühlwert, ki je stavil ta nujni predlog izjavil, „naj bi z ozirom na obstoječe razmere bilo bolje, da bi denar ostal doma, kjer imamo dovolj siromaštva in naj bi se nesrečnim Messincem nič ne pošiljalo.“ (!) Vse to naj bi bil nemški odgovor na italjanske izgrede na dunajskem vsenčilišču! Soc. dem. posl. Renner je po zasluženju ožigosal ter se v svojem govoru toplo potegoval za italjansko univerzo v Trstu, pobija pa nujnost Mühlwertovega predloga, ker njegova stranka ne bo trpela, da bi se gospodarska, socialnopolitična in kulturna vprašanja vedno morala umikati narodnim prepričanjem in obstrukcijskim nakanam nacionalnih politikov.

Poštni odlok za poštno ravnateljstvo v Pragi.

Vodja trgovinskega ministrstva je izdal dne 22. t. m. glasoviti „poštni odlok“ ki je že predno je bil objavljen, spravil na noge vse nemške in češke politike in razburjal vso javno mnenje v Avstriji. Ta ukaz pravi, da ostane v „notranjem poslovanju“ glede rabe deželnih jezikov, merodajno stanje, katero je obstalo dne 1. jannarja 1908. Glede občevanja s podrejenimi pošt. uradi in pošt. uslužbenci velja isto (t. j. službeni jezik je nemščina!) le s poštними uradi III. razreda in s poštными postajami je dovoljena izjema (t. j. le s temi uradi in uslužbenci se sme češki dopisovati!) Tako imajo uradovati tudi eksponirani uradniki oziroma nadzorniki. V občevanju s strankami in avtonomnimi oblastvi naj se glede rabe jezikov postopa kar najbolj konciliantno. Glede reševanja podrejenih organov veljajo na početku omenjene določbe (t. j. „notranji“ uradni jezik je nemški!)

Politični položaj. Nemci so po svojem ministru že naprej zvedeli vsebino „poštnega odloka“ in ker jim ta ni do pičice izpolnil njihovih zahtev, so sklenili, da se ne udeleže češko-nemške ankete, katero je vlada namepravila sklicati, da se izreče o pripravljem jezikovnem zakonu za

Česko. Nemško napredno časopisje kuje kapital iz te umetno vzbujene nemške razburjenosti. Vsi listi so polni izjav raznih voditeljev nemško-naprednih strank, katerih edini namen je z nacionalnim radikalizmom pridobiti kolikor mogoče purgarskih politikov in volilcev za se. To je posl. dr. Licht v N. Fr. Pr. priobčenem članku naravnost priznal rekoč: „Nemško-napredni poslanci bodo svojo narodno dolžnost v polni meri in brez zadržkov in pridržkov spolnili. Ako se to zgodi, jim je zapužanje njih volilcev zagotovljeno!“ Torej boj za mandate pred vsem, zato je za mislečega človeka radikalizem teh ljudi kaj smešen, ako trde: „Tu ni popustljivosti, ne slabotnih kompromisov ampak samo odločno vzdrževanje temeljnih zahtev, katere moramo staviti za vzdržanje in zasiguranje nemške narodnosti v Avstriji!“ Kakor bi bil „poštni odlok“ to nemško narodnost v Avstriji spravil v nevarnost. Tako torej Nemci. Baron Bienert je odložil sklicanje česko-nemške ankete na nedoločen čas. Čudno in obžalovanja vredno je, da so Poljaki prišli Nemcem na pomoč s tem, da je predsedništvo Poljskega Kola izjavilo, da ne pošlje na česko-nemško anketo svojih zastopnikov, češ da se ne mara mešati v česko-nemški spor! Tej izjavi pa dodaje željo, naj bi se ministerstvo čim prej parlamentariziralo. Jugoslovani postopajo s Čehi solidarno. Nade, da bi bilo mogoče vstvariti novo koalicijo in parlamentarno vlado, so v tem trenutku skoro popolnoma zginile, baron Bienert si je tega popolnoma v svesti in je dejal, da se namerava parlament razpustiti. Ako se to zgodi, bi prevzelo vlado definitivno uradniško ministerstvo. Rešitev vseh perečih vprašanj kakor: socialno zavarovanje, podržavljenje železnic, aneksija Bosne in Hercegovine, trgovinske pogodbe itd., ki stoje sedaj na dnevnem redu, bi bila s tem na neizmerno škodo delajočih slojev prebivalstva odložena na nedoločen čas, za vse to pa bi se imeli zahvaliti nemški prenapetosti, ki ne zua in noče brzdati sv. jih neopravičenih nacionalnih zahtev in se prilagoditi pravi interesom celokupne države.

v Ureditvev jezikovnega vprašanja v slovenskih deželah. Poslanec dr. Benkovič in tt. so stavili v državnem zboru včeraj nujni predlog, zadevajoč postavno uredjenje jezikovne rabe pri uradih v slov. deželah.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Parlamentarna situacija.

Dunaj, 23. jan. (Pos. brz. „Nar. dn.“) Današnja politična situacija se najboljše označuje tako: včeraj so bile razširjene vesti, da se je podal ministerski predsednik baron Bienert k cesarju in mu je poročal o ponesrečeni akciji za anketo o jeziku vprašanja na Češkem. Baje je ponudil tudi svojo demisijo. Kakor je zvedel naš korespondent, te vesti niso resnične. Ponesrečenje jezikovne ankete ne pomenja poraza vlade temveč, da je parlament popolnoma odrekel. Kršč. soc. korespondenca „Avstrija“ pravi, da če parlament odreče, dobe Ogri vojaške in bančne koncesije, pri nas bi se uvedlo starostno zavarovanje in podržavljuje železnic, Kossuth in njegovi pristaši bi se pa na avstr. stroške smejali.

Češki klub.

b Dunaj, 23. jan. (Brzojavka „Nar. Dn.“) Predsednikom češkega kluba je izvoljen posl. dr. Kramář, za namestnika pa Pacák in pl. Pražak.

Jezikovne naredbe pri pošt-nem ravnateljstvu v Pragi.

a Dunaj, 23. jan. K jezikovnim odredbam trgov. ministerstva glede poštne ravnateljstva v Pragi je treba najprej pripomniti, da so le provizor. značaja; ne naslanjajo se na odredbe pod Claryjem, ampak obnavljajo v splošnem stanje od 1. jan. 1907. Nemški jezik ima veljati kot uradni jezik pri poštne ravnateljstvu v Pragi, vendar pa so izjeme dovoljene. Nemci pravijo, da se je za nje obrnila stvar na bolje, dočim izjavljajo češki listi, da je uspeh na njihovi strani in da so Nemci doživeli poraz.

Sodba o italijanski pravni fakulti v Rimu.

b Rim, 23. jan. (Brzojavka „N. D.“) „Popolo Romano“ piše: Avstr. vladna predloga o italijanski pravni fakulteti mora prisiliti Tittonija k odstopu, ker je v isti meri nepravilna in nerazumljiva kakor sama s seboj v protislovju.

Govor Greyev.

b London, 23. jan. (Brzoi. „N. D.“) Angleški državni tajnik Grey je izjavil na javnem shodu svoje zadovoljstvo zaradi premirja med Avstrijo in Turčijo, katero bo evropski konferenci o balkanskih razmerah dokaj olajšalo stališče.

Ruski politik Maklakov v Belgradu.

d Belgrad, 23. jan. (Pos. brz. „N. Dn.“) Tukaj je bil dva dni ruski politik Maklakov; včeraj je odpotoval v Bosno, potem obišče najbrž Zagreb, Ljubljano; na banketu, ki so ga njemu na čast priredili v hotelu Moskva srbski parlamentarci, je izjavil, da je cela Rusija brez izjeme na strani Srbije in oficijelna Rusija nikdar ne pripozna aneksije, ker v tem slučaju bi morala biti razpuščena tudi tretja дума, ki tega pod nobenim pogojem ne bi dovolila. Rusija se danes zaveda, da je moč Jugoslovanstva njena moč, ker pride čas, ko bo Rusija morala reflektirati na pomoč Jugoslovanov.

Naročajte plačilne listke dr. sv. Cirila in Metoda.

Listnica uredništva.

Trbovlje: Ukrenite vse zasebnim potom. Za nas je nevarno o stvari pisati!

1700 hmeljskih drogov

7-13 metrov dolgih, smrekove kapnike, na katerih je že 2 leti hmelj rasel imam naprodaj. Dalje 106 der za sušenje hmelja, 80 kg kovinastih cevi za hmeljske sušilnice. — Prodaj po ugodni ceni vse skupaj ali na drobno zaradi preselitve iz Spitališča pri Motniku v Spodnjo Hudinjo pri Celju. Kdor si gre sam v Spitališče ponje, dobi ceneje; kdor pa želi, mu te reči tudi na dom za primerno ceno postavim.

Mihael Podbevsek

Spodnja Hudinja št. 17, pošta Celje.

Veletrgovina na debelo in drobno s špicerijskim blagom in deželnimi pridelki

ANTON KOLENC, CELJE, Graška cesta št. 22 v lastni hiši in „Narodni dom“.

prilporeča c. gg. kolegom, č. gg. duhovnikom in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo z vedno svežim in najboljšim špicerijskim, ter sploh v to stroko spadajočim blagom, po najnižjih dnevnih cenah. Prosim za mnogobrojen obisk. — Kupujem in prodajam vsakovrstne deželne in gozdne pridelke, sadje, sveže in suho, kakor: jabolke, hruške, marulice, breskve, zelod, divji in pravi kostanj, narestek (knoper); nadalje vsakovrstno žito, pšenico, ječmen, oves, fižol, laneno seme, krompir, bob, grah, bučna zrna, maline, jagode, suhe gobe, maliso štupo, mravljične jajce, vosek, maslo, smrekovo, macesnovo gobo in strožle, vsakovrstne cvetke in korenice raznih zelišč, pitano kuretino ter sploh vse, kar v trgovino spada. — Najboljši švicarski sir in salame za gg. gostilničarje. Voščene, cerasim in milil-sveče, kadilo in olje za cerkve. 31 51-3

Postrežba točna in solidna.

Viktor Bevc

slikar in pleskar v Celju

Savinska ulica št. 4

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela in jih izvršuje solidno in po zmernih cenah.

Šoštanjaska godba

je na razpolago za vsakovrstne veselice in sicer 6-16 mož na lok, 10-20 mož na pihala. — Slavnemu občinstvu se priporoča kapelnik **Josip Mazej, Šoštanj.** 59 8-6

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Ženitev

ali možitev ne sme zmotiti nobene slovenske neveste in nobenga ženina, da bi šla kam drugam balo kupovat, kakor v narodno trgovsko hišo na debelo in drobno **R. Stermecki, Celje**, kjer je velilkanska zaloga finega volnenega blaga za nevestine obleke, sukna in kamgarna za moške obleke, svilnenih robcev, belega platna za perile in rjuhe in različnega drugega manufakturnega blaga.

Velilkanska zaloga.

Čudovito nizke cene.

2 52-4

Vinske drože

kupi vsako množino po najvišji ceni

Robert Diehl žganjarna, Celje.

24 17-7

Mali oglasnik

Plača se za enkratno objavo . . . . . 60 vin.
za dva- ali večkratno objavo za vsakokrat . . . . . 50 „
Če znaša oglas več kakor 5 tiskanih vrst, se plača za vsako nadaljnjo vrsto . . . . . 10 „
Oglase v „Malem oglasniku“ se plačuje **vneprej** (tudi v znamenkah). Na vprašanja, tičoča se oglasov, odgovarjamo le, če je priložena vprašanju znamka ali dopisnica za odgovor.

Upravništvo „Narodnega Dnevnika“.

Proda se

trgovska hiša z go-stilno in trafiko na dobrem prostoru pod ugodnimi pogoji. takoj. Ponudba na upravništvo „Narodnega Dnevnika“. 12 10-2

Izvrstna šivilja

Slovenka se priporoča velecenjenim damam za izvrševanje najfinejših in navadnih oblek ter perila po najnovejši moderni izpdjavi. Naslov v upravništvo „Narodnega Dnevnika“. 13 2-2

Kolar, dober delavec in zaveden Slovenec bi prav dobro shajal v večjem kraju na Spodnjem Stajerskem. Tozadevna poja-nila daje uredništvo tega lista.

Učitelj slovenščine

se išče

ki bi učil Ceha hitro in pravilno slovenski govoriti, pisati in pravilno rabiti slovenski jezik za vsakdajno potrebo. — Cenjene ponudbe sprejema upravništvo tega lista.

Moderno urejena

brivnica v Mariboru

Šolska ulica

nasproti kavarni „Central“. Postrežba čista, točna in solidna. — Izdelujem tudi lasulje in kupujem lase. Spoštovanjem

68 10-1 **Ivan Bergles, brivec.**

R. Diehl

žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca brinovca, vinskega žganja in domačega konjaka.

25 2-5

SINGERjeve

šivalne stroje

kupujte samo v naših trgovinah, katere lahko vse spoznate na tem znamenju.

Ne dajte se zapoljati po naznanilih katere nameravajo z namigavanjem na ime **SINGER** prodajati obrabljene stroje ali pa drugod izdelane stroje, ker mi ne oddajemo svojih strojev na prekupevalce ampak jih prodajamo naravnost občinstvu.

SINGER Co.

Delniška družba za šivalne stroje

Celje, Kolodvorska ulica 8.

Proda se nova hiša

zraven cerkve in meščanske šole, 6 oravov zemljišča in vinograd. Lastnik **Jos. Strgar v Krškem.** 11 6-5

Učenec

iz poštene hiše, s primerno šolsko izobrazbo, se sprejme takoj v trgovini mešanega blaga **A. Pogačnik, Cerknica, Kranjsko.** 8 3-2

Bencinov-motor

20-24 k. s., kateri je bil samo 6 mesecev v obratu in izvrstno deluje, se vsled nabave električne moči, takoj po ceni prodaja. — Kje, pove upravništvo „Nar. Dnevnika“. 9 3-2

Ivan Naraks

izdelovatelj sodavice in pokalice
v Zgornji Ložnici, pošta Žalec

priporoča svoje izvrstne in solidne izdelke. — Imam vedno
v zalogi 70 3-1

ogljencevo kislino.

Slovenski gostilničarji, pozor!

„Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju“ išče za svojo
zadružno klet veččega

kletarja

ki je zmožen vseh kletarskih opravil in tudi knjigovodstva. Ravnotam
se išče tudi poštenega

sodarja

ki se razume zraven svoje stroke tudi pri kletarstvu. Plača in mastop
po dogovoru. — Ponudbe se naj pošljejo do 20. februarja t. l. na
zgorajšnji naslov. 64 2-2

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje je plodono nala-
ganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

kreditna in stavbena zadruga V GABERJU PRI CELJU
z omejeno zavezo sprejema hran. vloge od vsakega, četudi ni član zadruga na tekoči račun
ali na vložne knjižice in jih obrestuje od dneva vložitve do dneva vzdiga po

5%

Rentni davek plačuje zadruga sama, tako da dobijo vlagatelji na
leto polnih pet kron od vsakih naloženih sto kron.

Sprejemajo se trgovski računi zanesljivih tvrdk v inkaso in menice v
eskompt. Posojila daje zadruga proti 6% obrestovanju na poroštvo
zastavljanje vrednot in dragocenosti ter nepremičnin, proti izstav-
ljanju menic in dolžnih pisem; odplačevanje glavnice in obresti se vrši
v mesečnih ali pa posebej dogovorjenih četrtletnih oz. polletnih obrokih.

Zadruga »Lastni dom« ima v Gaberju tik Celja na razpolago 28 lepih
stavbenih prostorov, ki merijo skupaj 2 ha 22 a 4 m²; na teh stavi
hiše zadružnikom, ki se za to oglašijo in vplačajo v gotovini vsaj
10% vrednosti zemljišča in projektirane stavbe. — Denarni promet
11 7 leta 1908 do inclusive 1,300.000 K.

Pisarna se nahaja v CELJU, Rotovška ulica šte. 12, v I. nadstropju.
Urduje se vsaki dan med havadnimi uradnimi urami. — Posojila
se izplačujejo vsako sredo in soboto od 8. do 12. ure dopoldne.
C. kr. poštne hranilnice račun šte. 54.366. — Telefon šte. 48.

Edini narodni krojač v Mariboru, Šolske ulice 4

Jakob Vezjak

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje oblek za
gospode in dečke, po najnovjšem kroju.

Velika zaloga vsakovrstnega blaga iz domačih in tujih tovarn.
Izdelujejo se tudi vsakovrstne pletenine na stroje.

49 - 2

Učenec

sin poštenih, kmečkih starišev, kateri
je slovensko ljudsko šolo do-
vršil (z nemške šole ga ne maram)
se sprejme takoj v trgovino z me-
šanim blagom pri

Maks Berlisgu, Žetale
pri Rogatcu. 69 6-2

Gostilna

s koncesijo ob zelo obljudei cesti 20 minut
od Celja, na pročelju 9 oken, velika gostilniška
in posebna soba, 5 sob za stanovanje, lep go-
stilniški vrt, veliko dvorišče in vrt za zelenjavo,
gospodarska poslopja z hlevi, vse prenovljeno,
se takoj proda z vsem inventarjem za 15000 K.
Vknjižba hranilnice 6000 K. 58 3-3
Naslov pri upravnistvu „Narodnega Dnevnika“.

Vabilo

na

redni občni zbor

Posojilnice v Mariboru,

registrovane zadruga z omejenim poroštvom,

kateri se bode vršil

v nedeljo dne 7. svečana 1909

ob 2. uri popoldne v „Narodnem domu“ v Mariboru s sledečim sporedom:

1. Poročilo ravnateljstva. — 2. Poročilo nadzorništva. — 3. Sklepanje o uporabi čistega dobička. — 4. Volitev dveh članov ravnateljstva. — 5. Nadomestna volitev nadzorništva. — 6. Sprememba pravil. — 7. Razni predlogi.

Maribor, dne 22. januarja 1909.

Ravnateljstvo.

Zvezna trgovina

Rotovška ulica 2 v Celju Ček. rač. št. 75.221

Svoji k svojim!

TRGOVINA s papirjem, pisalnimi in risalnimi orodjem priporoča: kan-
celijski, konceptni, pisarni, doku-
mentni, ovitni, barvani itd. papir.
Prodaja c. kr. sol. knjig in igralnih kart.
Lastna zaloga sol. zvezkov in risank.
Svinčniki, peresa, peresniki, vsake vrste
črnilo in barve, radirke, tablice itd.
Največja zaloga vseh tiskovin za krajne
šolske svete, občinske urade, hranilnice
in posojilnice, okraj. zastope, župnijske
urade, odvetnike, notarje, privatnike itd.
Trgovske knjige v vseh velikostih, z eno
ali dvema kolonama črtane, vezane v
papir, platno, gradl ali pa v polsunje.
Dopisnice umetne, pokrajinske in druge.
Zavitki za urade v raznih velikostih.
Molitvenike itd. Priznana dobro blago.
Solidna in točna postrežba. Cene nizke.

Zvezna tiskarna v Celju

Schillerjeva cesta št. 3. Ček. račun št. 75.222.

TISKOVINE v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba
vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine
brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa nepre-
čitane v koš. Sleheri ki to upošteva in deluje dosledno v
tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se
prejemniku usili nehoti prepričanje, da deluje z vzorčnim pod-
jetjem, katero se potrudil v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno
natančno in z namenu potrebnim učinkom.
Zavod, ustrezajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske teh-
nike je „Zvezna tiskarna v Celju“. Založena z modernimi
črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji,
najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v
polni meri zadovoljiti svoje cenj. stranke.
Schillerjeva cesta št. 3. Ček. račun št. 75.222.

Zvezna knjigovoznica

Schillerjeva cesta 3 v Celju Schillerjeva cesta 3

Svoji k svojim!

DOBNO urejena ter opremljena z
najnovejšimi pomožnimi stroji, z
modernimi črkami in okraski se
priporoča slav. občinstvu, korp-
racijam, društvom in uradam v izdelo-
vanje vseh v svojo stroko spadajočih del
od najpriprostejše do najfinije izpeljave.
Vezanje knjig za privatnike, društva in
korporacije se izvršuje v najkrajšem času.
Trgovske knjige v zelo trepni vezavi.
Hranilne in zadružne knjižice s črnim,
zlatim in barvastim tiskom v moderni
izpeljavi. Zapisniki vsakovrstne oblike.
Galanterijska dela. Natis na trakove.
Časopisne mape za kavarne, gostilne in
društva. Aktivi fascikli za odvetnike in
urade. Za trgovce, tovarne in obrtnike
se najhitreje izvršujejo vzorčne knjige.
Strogo solidno delo. Primerne cene.

IVAN RAVNIKAR, Celje

Telefon št. 17. Graška cesta št. 21. Telefon št. 17.

Trgovina s špecerijskim blagom, deželnimi pridelki in raznimi suhimi in oljnatimi barvami.

Priporoča svojo veliko zalogo kineškega, ruskega in ceylonskega čaja; naravnost importiranega jamaška ruma in konjaka; vseh vrst namiznega in zdravilnega vina.

Velika zaloga kave najrazličnejše kakovosti, surove kakor vsak teden štirikrat sveže žgane. 50-4

Za poštni čas priporočam namočeno, kakor suho polenovko, sardine, morske postrvi v olju, sveže surovo čajno maslo in druge delikatese.

Bogata zaloga stearinskih, voščenihi, nagrobnihi in božičnihi sveč. Svinjerejce opozarjam na „Lucullus“, s katerim najhitreje in najceneje zredijo svoje prašiče.

Na drobno in debelo. Poštna naročila se izvršujejo solidno in vestno.

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru

v dr. Rosinovi hiši, Tegethoffova c. št. 16

se priporoča slavnemu občinstvu v izdelovanje vsakovrstne obleke za gospode. — Velika zaloga blaga na razpolago. 39. 51-3

Cene nizke. — Postrežba točna.

JAMAŠKA - RUM „SANTA - ELENA“
TOIFLOV TALANDA CEYLON-ČAJ

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda.

Največja in najcenejša izber zaročnih in različnih drugih zlatih, double itd. uhano, verižic, zapestnic in sploh vsakovrstne zlatnine in srebrnine. prstanov

6 52-4

Pozor! Predno si kupite uro, ogledajte si mojo velikansko zalogo pravih švicarskih zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur, budlik, verižic, toplomerov, očal, daljnogledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite cenike, katere razpošiljam zastoj in poštine prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

Modna trgovina Pavel Magdič, Ljubljana, Prešernove ulice 7.

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.
Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti ovratniki, čipke, vložki, svilnate vezanine.
Jabots, Fichus, damski ovratniki in kravate.
Svilnati in baržunasti trakovi.
Pozamenterija porte in vrvice, resice, krepince in vrvice za tapetnike.
Krepi in fiori za žalovanje.
Zlate in srebrne resice, čipke in vrvice.
Šerpe iz svile, čipk in volne.
Nogavice za dame, dekleta in otroke.
Jopice, hlače, otročje perilo in odeje za vozičke.

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge iz karčuka.
Suhaneec za šivanje, pletenje in vezanje.
Gumbi in različne igle.
Različne podloge in potrebščine za krojače in šivilje.
Idrijske čipke, vezene čipke in vložki.
Pajčolani za neveste, mirtovi vencji.
Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne obleke.
Modrci in potrebščine za modrce.
Glave rokavice in rokavice za uniformirance pletene, letne in zimske rokavice.
Kopalno perilo, dlčave, milo in ustna voda.
Krtiče za obleke, glavo in zobe.

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače, ovratniki, zapestnice, naprsniki in žepne rute.
Pravo jাগrovo normalno perilo, srajce Tricot, jopice in hlače.
Mrežaste in potne jopice, srajce, čepice in pasovi za sport.
Nogavice, naramnice, odeje in blazine za potovanje.
Kravate, gumbi za manšete,
Za lovce: telovniki, nogavice, rokavice in dokolenice, Ogrevanci za kolena, meča, prsi, hrbet, trebuh in glavo.
Naštrhtniki, ovratniki, robci.
Narodni trakovi in zastave, narodne čepice, torbice in drugi domači narodni izdelki itd. itd.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

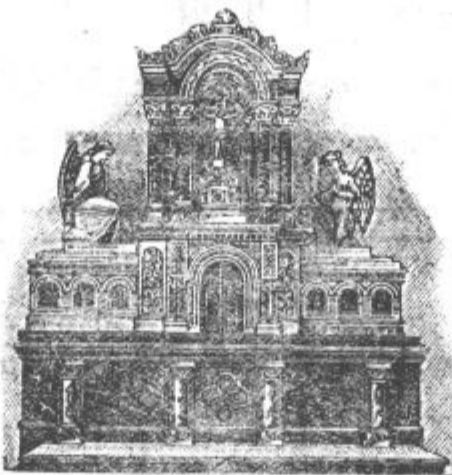
Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzjavlj: „Kamnoseška industrijska družba Celje“.

Starbena in umetna kamnoseška obrt s strojnim obratom. :::
Izvrševanje vseh stavbenih del: kakor stopnic, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementa. :::

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižalic, kropilnih in kristalnih kamnov itd. :::
Brušenje, puliranje in struganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnihi spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.
Naprava zidanihi ali betoniranihi rodbinskihi grobišč (rakov). :::

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s samotnim ali cementnim tlakom. :::
Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah.
Popravljanje spomenikov, ude-
lanje napisov v iste. :::

Narodna dolžnost vsake slovenske gospodinje je, da zahteva v vsaki trgovini le izborno

z znamko „tiger“

Pfeiferjevo pralno milo

iz milarne Ivana Pfeifer v Spodnji Hudinji pri Celju — pošta Celje.

38 51-3

Restavracija

NARODNI DOM

v Mariboru

se priporoča slavnemu občinstvu za blagohoten obisk. Izborna postrežba. Izvrstna vina, kakor: ljutomeraka, haložka; dr. Turnerjev muškatelec, mošter, vinaria; bizeljčan, konjičan. Pivo iz bujčeviške pivovarne. Izborna kuhinja. Po letu udobno kegijišče. Vrtni paviljoni. — Sebe za tujce.

Posojila

gg. državnim, železniškim in zasebnim uradnikom, učiteljem, profesorjem, čast. duhovščini, trgovecem, rokodelcem itd., po 6% ter 20% letnega odplačila, tudi brez poročila dobavlja reelno in direktno samo za povrnitev gotovih stroškov, tvrdka

H. Wosahlo, zastopnik bank v Olomouci. — (Priložite znamko!)

Ne posredujem, ampak sem zastopnik bančnih zavodov! 41 52-8

VINKO KUKOVEC

stavbni podjetnik, koncesionirani tesarski mojster, lastnik parne žage in trgovina z lesom na Lavi pri Celju,

se priporoča za prevzete vse v stavbno stroko spadajočih, posebej zlasti tesarskih del. Nakupuje stavbni les po primernih cenah in proti gotovemu plačilu.

14 52-4

Razširjajte „Nar. Dnevnik!“

Kupujte narodni kolek!

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po štiri odstotke ter pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji Grad in Vrnsko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 kron, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovenci, poslužujte se južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico.

56 52-2

Ustanovljena leta 1835.
Franc Ksav. Souvan,
Ljubljana.

Bogata zaloga manufakturnega
blaga.

Cene brez konkurence!

Na debelo! 8 15-8 Na debelo!

Velika slovenska trgovina!

Največja zaloga modnega, volnenega, suknenega in svilnega blaga. Perilno blago, batist, cefir, kreton v velikanski izbiri po strogo solidnih cenah.

Karol Vanič, Narodni dom, Celje.

12 52-4

POSOJILNICA V CELJU

Telefon števil. 22.

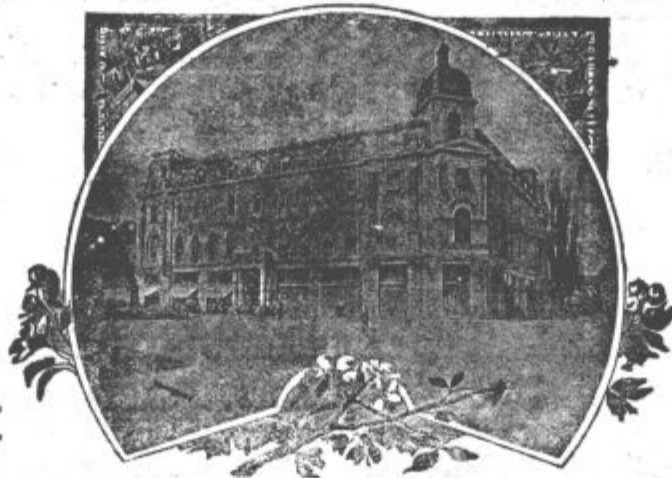
v lastni hiši „Narodni dom“.

Telefon števil. 22.

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadržnikov, kateri imajo vsega nad 88.000 kron vplačanih deležev.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

Poštarne hranilnice ček. št. 9579

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

Nad 340.000 kron rezervu. zaklada

47 52-2